

ede richting –

Misstap

Uit Storybuilder blijkt de directe oorzaak voor vallen van hoogte vaak het maken van een misstap of een verkeerde/ondoordachte beweging. Bij vallen van ladders is dat bij 33 procent van de ongevallen de belangrijkste oorzaak. Bij vallen van een steiger 39 procent, voor vallen van een dak 29 procent en voor vallen van een stilstaand voertuig zelfs 61 procent.

Voorkomen

De meeste ernstige ongevallen gebeuren dus bij werken op een dak. De meest voorkomende oorzaak is een misstap of een ondoordachte beweging. Stap drie is dan gericht op het nemen van maatregelen. Bijvoorbeeld technische maatregelen, zoals voorzien in een goede randbeveiliging. Zijn die al voldoende aanwezig? Dan zullen maatregelen zich meer moeten richten op bewustwording. Iedereen kan wel eens een misstap of verkeerde beweging maken. Werkgevers kunnen hun medewerkers motiveren om extra alert te zijn op verlies van controle en lichaamsbalans, bijvoorbeeld door dit te bespreken in toolbox meetings. Tot slot speelt toezicht houden op het (juiste) gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) ook een rol.

Vallen van tafel of stelling

Voor de periode 1998-2009 en 2012 zijn in Storybuilder 666 ongevallen te vinden waarbij iemand viel van een constructie die daar niet voor ontworpen was (een tafel, stelling of installatieonderdeel). Dit leidde tot 20 doden, 89 slachtoffers met permanent letsel, 350 slachtoffers met herstelbaar letsel en 200 met onbekend letsel. Eén van die twintig doden was een medewerker die een installatieonderdeel wilde bijwerken met verf. Nog geen twee meter hoog, een schijnbaar kleine klus. De plek bleek echter slecht bereikbaar. De man verloor zijn evenwicht, viel op de betonnen vloer en overleed ter plaatse. De onderzoekende inspecteur contateerde dat de werkmethode onveilig en onnodig was. Bij 40% van de ongevallen waarbij iemand van een constructie viel, is een verkeerde of onveilige werkmethode gebruikt. Daarnaast is er in 61% van de gevallen sprake van een verkeerde/ondoordachte beweging of misstap. De verhouding tussen hoogte en aantal dodelijke slachtoffers was: <1 meter: 2 doden, 1-2 meter: 3 doden, 2-3 meter: 1 dode, 3-5 meter: 4 doden, 5-10 meter: 2 doden en >10 meter: 4 doden. Bij 4 van de ongevallen was de valhoogte niet bekend.

Hoe groter de valhoogte, hoe meer kans er is op ernstig letsel en sterfte

De volgende stap

De meeste bedrijven hebben te maken met één of enkele ongevallen per jaar. Daarnaast zijn er – gelukkig – ook veel bedrijven die geen ernstige ongevallen hebben. Maar hoe houdt u de veiligheid op de werkvloer op peil en hoe kunt u die verder verbeteren? Daarbij helpt de informatie van het RIVM. Kijk bijvoorbeeld eens naar de factsheets over veelvoorkomende ongevallen of veelvoorkomende risico's (gevaren op het werk). Vindt er toch een ongeval plaats, dan kunt u uw analyse vergelijken met de landelijke gegevens van het RIVM over hetzelfde type ongeval. Zo kunt u trends en veelvoorkomende oorzaken achterhalen en toetsen of bij het nemen van maatregelen wel aan de juiste dingen is gedacht.

Daarnaast kunt u bekijken hoe groot het risico is dat medewerkers lopen bij specifieke werkzaamheden. Het RIVM biedt daarvoor een speciale tool, WebORCA. Deze tool biedt ondersteuning bij het opstellen van een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E).

Meer informatie over veilig werken? Ga naar www.rivm.nl/veiligwerken. Daar vindt u de gegevens uit Storybuilder, de factsheets en andere hulpmiddelen. De factsheets geven ook feiten en cijfers over specifieke sectoren. Nog vragen? Stuur een mail naar veiligwerken@rivm.nl. «

Noot

In artikel 3.16 van het Arbobesluit staat dat werkgevers in ieder geval maatregelen moeten nemen om vallen te voorkomen vanaf een hoogte van 2,5 meter.

Vera Sol is onderzoeker bij het Centrum Veiligheid van het RIVM en werkt daar aan de verdere ontwikkeling van Storybuilder en afgeleide instrumenten die bedrijven ondersteunen om de veiligheid op de werkvloer te verbeteren.